

Učebné osnovy

1. **Plánovanie a riadenie opatrovateľského procesu (16)**
2. **Dokumentácia opatrovateľského procesu (16h)**
3. **Manažérstvo kvality v opatrovateľskom procese (16h)**

Celkovo: 48 prednáškových vyučovacích hodín (24 h praktické cvičenia)

Plánovanie a riadenie opatrovateľského procesu 16 h	Definície: <ul style="list-style-type: none"> • Potreby človeka. • Zdravie a choroba. • Starostlivosť o seba samého (obmedzenia - dôsledky). • Profesionálne opatrovateľstvo.
Teórie opatrovateľstva a model Moniky Krohwinkel	Predstavenie opatrovateľského modelu Moniky Krohwinkel: <ul style="list-style-type: none"> • Autobiografický portrét. • Posúdenie klienta na základe 13 životných situácií
Dokumentácia opatrovateľského procesu 16 h Proces opatrovania klienta 1. Plánovanie v opatrovateľstve 2. Riadenie dokumentácie 3. Plnenie plánu opatrení v opatrovateľskom procese 4. Kontrola (Hodnotenie)	<ul style="list-style-type: none"> • Opis / procedúra procesu opatrovania + diagram procesu opatrovania • Systém vedenia dokumentácie (riadená dokumentácia). <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Prijímací pohovor s klientom. • Získavanie informácií o klientovi. • Sociálna anamnéza a biografica klienta. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Záznam o problémoch a zdrojoch klienta (plánovanie). • Posúdenie klienta, realizácia výkonov. • Ciele v opatrovateľstve. • Metódy, postupy a koncepty opatrovania. • Využitie odborných štandardov v opatrovateľstve. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Individuálny rozvojový plán prijímateľa sociálnej služby. • Vyhodnotenie dosiahnutých cieľov v procese opatrovania. • Validácia a verifikácia procesu opatrovania.
Praktické cvičenia	24 h
Manažérstvo kvality v opatrovateľskom procese 16 h	<ul style="list-style-type: none"> • Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. • Definícia kvality v opatrovateľstve. • Nástroje merania a zabezpečovania kvality v sociálnych službách. • Odborné štandardy opatrovania. • Podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby: <ol style="list-style-type: none"> 1. procedurálne podmienky, 2. personálne podmienky, 3. prevádzkové podmienky.

4. Legislatívne nariadenia a pracovno – právne vzťahy

Celkovo: 14 prednáškových vyučovacích hodín

Legislatívny rámec Európskej únie a Slovenskej republiky	<ul style="list-style-type: none"> • Európska sociálna charta. • Akčný plán Rady Európy pre ľudí so zdravotným postihnutím na roky 2006-2015. • Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím a Opčný protokol k Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. • Európska charta pre rodinných opatrovateľov. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Národný program ochrany starších ľudí a realizácia Národného programu ochrany starších ľudí. • Zákon č. 448/2008 Z.z.
Adhézne právo 1. Trestnoprávna zodpovednosť 2. Občianskoprávna zodpovednosť; zodpovednosti za náhradu škody 3. Pracovnoprávna zodpovednosť 4. Súkromná/privátna sféra	<hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Ustanovenia zákonníka práce vo vzťahu k právam a povinnostiam zamestnanca. • Právne aspekty výkonu pracovných činností mimo sídla organizácie. • Nedbanlivosť, poškodenie klienta. • Bezpečnosť pri práci. • Riziká poškodenia klienta pri opatrovaní v domácnosti z právneho hľadiska. Zodpovednosť za škody. Preventívne opatrenia pred vznikom škody a ochrana majetku klienta. • Usmernenie k realizácii návštevy klienta v domácnosti vydané organizáciou. • Zásady písomného vypracovania predpisu a jeho implementácie v organizácii. • Povinnosť mlčanlivosti. • Diskrétnosť. • Ochrana údajov o klientovi a zariadení.
Právo na ochranu proti nákaze	<ul style="list-style-type: none"> • Prihlasovacia povinnosť a povinnosť hlásiť ochorenia. • Ďalšie predpisy: epidemiologické postupy.
Manažment sťažností	<ul style="list-style-type: none"> • Dotazníky spokojnosti, knihy priania a sťažností. • Zákon o sťažnostiach.
Praktické cvičenia	0

5. Geriatria a gerontológia

Celkovo: 22 vyučovacích hodín teórie (8 h praktické cvičenia)

Všeobecný úvod do geriatric	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecné aspekty a základy starnutia. • Etické aspekty starnutia. • Epidemiológia chorôb pokročilého veku. • Význam pozorovania chorého staršieho klienta.
Geriatrické obrazy chorôb 1. Srdcové ochorenia 2. Poruchy krvného obehu a choroby tepien 3. Plúcne ochorenia a ochorenia dýchacích ciest 4. Ochorenia tráviacich orgánov 5. Ochorenia močového aparátu 6. Ochorenia pohybového aparátu 7. Poruchy metabolizmu 8. Kožné ochorenia 9. Ochorenia zmyslových orgánov 10. Zhubné nádorové ochorenia	<ul style="list-style-type: none"> • Opatrovateľská starostlivosť o klienta s príznakmi zápalu pľúc. • Opatrovateľská starostlivosť o klienta s príznakmi chronickej obštrukcie dýchacích ciest. • Opatrovateľská starostlivosť o klienta pri ochoreniach srdca a cievneho systému. • Opatrovateľská starostlivosť o klienta pri vybraných ochoreniach tráviaceho traktu. Sledovanie priechodnosti tráviaceho traktu. • Opatrovateľská starostlivosť o klienta pri vybraných ochoreniach pečene, žlčníka a podžalúdkovej žľazy. Starostlivosť o pacienta s cukrovkou. <ul style="list-style-type: none"> • Opatrovateľská starostlivosť o klienta s vybranými ochoreniami urogenitálneho traktu, ochoreniach prostaty. • Opatrovateľská starostlivosť o klienta pri poruchách pohybového aparátu. • Degeneratívne ochorenia, zápalové ochorenia, fraktúry. • Opatrovateľská starostlivosť o klienta s vybranými neurologickými ochoreniami – náhla cievna mozgová príhoda, skleróza multiplex, Parkinsonova choroba, záchvaty. • Opatrovateľská starostlivosť o klienta s nádorovým ochorením. • Opatrovateľská starostlivosť o zrakovo postihnutých klientov. • Opatrovateľská starostlivosť o klienta s nádorových ochorením. • Osobitosti starostlivosti o klienta pri liečbe ožarovaním a cytostatikami.
Neurologia 1. Úvod a základné pojmy 2. Neurologické ochorenia	<ul style="list-style-type: none"> • Vedomie. • Poruchy vedomia. • Starecké ponosovanie. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Parkinsonova choroba. • Skleróza multiplex. • Meningitída/ zápal mozgových blán. • Encefalitída. • Epilepsia. • Ochorenia periférnych nervov.
Praktické cvičenia	8

6. Komunikácia v opatrovatel'stve a koncepcia opatrovatel'stva

Celkovo: 16 prednáškových vyučovacích hodín (10 h praktické cvičenia)

<p>Komunikácia v opatrovatel'stve</p> <p>Podstata opatrovatel'stva</p> <p>1. Samozrejmosť opatrovatel'stva</p> <p>2. Čo znamená opatrovatel'stvo</p> <p>3. Opatrovateľské úkony</p> <p>4. Vzdelanie opatrovatel'ov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sociálna komunikácia. • Vybrané druhy komunikácie. • Neverbálna komunikácia. • Poruchy komunikácie. • Poruchy počúvania. • Konflikty: scenáre riešenia konfliktov stratégie riešenia konfliktov. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Opatrovateľstvo a obraz človeka. • Význam obrazu človeka v opatrovatel'stve. • Rola opatrovatel'a. • Kde začína potreba opatrovatel'stva? • Komplexná starostlivosť o človeka. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Predstavenie odborných pracovných činností v zariadeniach sociálnych služieb. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Motívy opatrovatel'stva. • Špecifiká telesného a mentálneho postihnutia v opatrovaní. <hr/> <ul style="list-style-type: none"> • Základné vzdelanie. • Ďalšie vzdelávanie a špecializácie. • Pracovné oblasti.
<p>Praktické cvičenia</p>	<p>10 h</p>
<p>Starostlivosť o aktivity každodenného života klienta</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Práca so životným prostredím klienta: úlohy aktivácie klienta. • Organizácia bežného dňa klienta. • Podpora sebestačnosti, nezávislosti klienta. • Používanie pomôcok a služieb na zabezpečenie sebestačnosti pri aktivitách každodenného života. • Práca s knihou a hry. • Zvládnutie domácich prác a využívanie pomôcok. • Hudobno-estetické aktivity s klientom. • Využívanie pracovných aktivít klienta. • Zachovanie a podpora výkonu pamäte (pamäťové cvičenia). • Kultúrne vyžitie klienta. • Náboženské aktivity klienta. • Sviatky a rodinné slávnosti a ich integrácia do aktivít denného života.
<p>Praktické cvičenia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Základné techniky práce s papierom. • Základné techniky práce vlnou. • Základné techniky práce s textilným a plastickým materiálom. • Cvičenie s klientom a pohybové aktivity. • Hudba a tanec.
<p>Podávanie liekov</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Základné informácie k druhom liekov. • Sledovanie používania liekov v staršom veku s ich rizikami. • Zvládnutie postupu pri predávkovaní v staršom veku. • Dávkovanie najčastejšie používaných preparátov, vzájomné interakcie. • Bylinkové preparáty z domácnosti. • Postup kontaktovania lekára pri zmene prejavov liečeného ochorenia a použitia liekov.

7. Techniky v opatrovatel'stve

Celkovo: 14 prednáškových vyučovacích hodín (16 h praktické cvičenia)

Koncept podľa Bobatha	<ul style="list-style-type: none">• Úvod do konceptu.• Techniky polohovania podľa Bobatha.• Pomôcky k uskutočneniu polohovania.
Individuálny plán rozvoja klienta	<ul style="list-style-type: none">• Úvod do metodiky.• Príprava, realizácia, dokumentácia, vyhodnotenie, validácia.
Polohovanie	Techniky polohovania podľa diagnózy klienta a opatrovatel'ských cieľov.
Základná stimulácia	Základy bazálnej stimulácie.
Praktické cvičenia	Praktické cvičenia k hore uvedeným technikám opatrovania 16 h.

8. Výučba starostlivosti o klienta v domácom prostredí (Úkony sebaobsluhy, úkony starostlivosti o domácnosť a základné sociálne aktivity

Celkovo: 14 prednáškových vyučovacích hodín (22 h praktické cvičenia)

Sebaobslužné úkony	<ul style="list-style-type: none"> • Hygiena 	<ul style="list-style-type: none"> • Osobná hygiena – hygienická starostlivosť o jednotlivé časti tela: ruky, tvár, zuby, nechty (holenie, česanie, umývanie rúk, make –up, odličovanie, strihanie nechtov na rukách a na nohách, aplikácia krémov, masti, prípadne medikamentov). • Celkový kúpeľ – hygienická starostlivosť o celé telo vo vani, prípadne v sprche s umytím vlasov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Stravovanie a dodržiavanie pitného režimu 	<ul style="list-style-type: none"> • Porciovanie stravy. • Obsluha. • Kŕmenie a pomoc pri pití.
	<ul style="list-style-type: none"> • Vyprázdňovanie močového mechúra a hrubého čreva 	<ul style="list-style-type: none"> • Sprievod na toaletu. • Pomoc pri vyzliekaní, obliekaní. • Účelná očista po toalete. • Sprievod z toalety. • Podanie podložnej misy, močovej fľaše s následným očistením podložnej misy (fľaše). • Ochrana osobnej a posteľnej bielizne pred znečistením (nasadenie a výmena plienky).
	<ul style="list-style-type: none"> • Obliekanie, vyzliekanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Výber oblečenia. • Obliekanie, obúvanie. • Vyzliekanie, vyzúvanie.
	<ul style="list-style-type: none"> • Mobilita, motorika 	<ul style="list-style-type: none"> • Sprievod pri chôdzi (chôdza po rovine, po schodoch). • Pomoc pri vstávaní z lôžka. • Polohovanie. • Pomoc pri manipulácii s predmetmi. • Obsluha a premiestňovanie predmetov dennej potreby.
Úkony starostlivosti o svoju domácnosť		<ul style="list-style-type: none"> • Nákup potravín a iného drobného spotrebného tovaru. • Príprava jedla, varenie, zohrievanie jedla. • Donáška jedla do domu. • Umytie riadu. • Bežné upratovanie v domácnosti. • Obsluha bežných domácich spotrebičov. • Starostlivosť o bielizeň (pranie, žehlenie). • Starostlivosť o lôžko. • Vynášanie drobného odpadu do zbernej smetnej nádoby. • Donáška uhlia, dreva, vody, kúrenie vo vykurovacích telesách a ich čistenie. • Ďalšie jednoduché úkony spojené s prevádzkou a udržiavaním domácnosti (administratívne úkony spojené s vedením domácnosti, napríklad

		zabezpečenie úhrady platieb).
Základné sociálne aktivity	<ul style="list-style-type: none"> • Sprievod 	<ul style="list-style-type: none"> • Na lekárske vyšetrenie. • Na vybavenie úradných záležitostí. • Pri záujmových činnostiach.
	<ul style="list-style-type: none"> • Predčítanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Predčítanie pre fyzickú osobu, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca najmä pri vybavovaní úradných záležitostí. • Pri vybavovaní úradnej a osobnej korešpondencie a pri nakupovaní.
	<ul style="list-style-type: none"> • Tlmočenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Tlmočenie pre fyzickú osobu, ktorá je nepočujúca alebo fyzickú osobu, ktorá má ťažkú obojstrannú nedoslýchavosť, najmä pri vybavovaní úradných záležitostí, pri návšteve lekára, pri záujmových činnostiach. • Tlmočenie pre fyzickú osobu, ktorá je hluchoslepá, najmä pri vybavovaní úradných záležitostí, pri vybavovaní úradnej a osobnej korešpondencie a pri nakupovaní, pri návšteve lekára, pri záujmových činnostiach.
Dohľad pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a pri vykonávaní základných sociálnych aktivít	<ul style="list-style-type: none"> • Potreba dohľadu v určenom čase • Potreba nepretržitého dohľadu 	
Praktické cvičenia	22 h	-

9. Starostlivosť o klienta v terminálnom štádiu

Celkovo: 14 prednáškových vyučovacích hodín

Sprevádzanie umierajúcich podľa konceptu Elisabeth Kuebler Ross	<ul style="list-style-type: none"> • Fázy umierania. • Naučiť sa rozumieť tomu, čo nám zomierajúci chcú povedať. • Samovražda.
Etické zásady	<ul style="list-style-type: none"> • Pravdovravnosť a milosrdná lož. • Pojem svedomia a jeho koncepcia. • Dobro ako základ mravnosti. • Zodpovednosť za kvalitu života a zomierania. • Zodpovednosť a sloboda konania. • Úcta k životu. • Otázka spravodlivosti utrpenia (teodicejná otázka). • Etika starostlivosti o zomierajúceho. • Eutanázia.
Náboženstvo – viera v živote človeka	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikácia zomierania ako súčasť ľudského života. • Vysvetlenie života a smrti z duchovného hľadiska. • Ochota a schopnosť znášať a sprevádzať stav choroby, zomierania a trúchlenia. • Liturgické obrady (Sviatosť posledného pomazania, Sviatosť Večere Pánovej, Spoveď ...). • Život po smrti.
Estetické princípy	<ul style="list-style-type: none"> • Úprava klienta. • Úprava prostredia.
Praktické cvičenia	0